

AMSP ČR

ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR

V Praze dne 11. dubna 2019

Čj.: GŘ/82/2019

Název materiálu:	Návrh zákona o hromadných žalobách
Připomínkové místo	Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR)
Telefon :	+420 236 080 454
e-mail:	amsp@amsp.cz

K předloženému Návrhu zákona o hromadných žalobách uplatňuje Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR) následující připomínky:

A. Obecné připomínky

1) Nekompatibilita s Doporučením Komise (2013/396/EU) a s připravovanou úpravou na úrovni EU

V dubnu roku 2018 představila Evropská komise komplexní směrnici zvanou "Nový úděl pro spotřebitele" (New Deal for Consumers), která mimo jiné zahrnuje zavedení institutu hromadných žalob v EU s důrazem na zvýšení ochrany spotřebitelů, zvýšení zodpovědnosti výrobců a zástupců soukromého sektoru. Nicméně česká navrhovaná úprava v mnohých aspektech ignoruje doporučení a smysl Doporučení, zejména pak zavedením nesystematického prvku tzv. odhlašovacích hromadných řízení ("opt-out"). Samotný Nový úděl obsahuje mnoho pojistek a je znatelně odlišný od amerického modelu hromadných žalob, který je zejména využíván několika advokátními kanceláři pro tvorbu vysokých finančních zisků, nikoliv např. spotřebitelskými organizacemi. Česká úprava se však právě americkým modelem inspiruje. V kontextu EU a zejména ve středoevropském regionu je přirozenější aplikace přihlašovacího hromadného řízení (opt-in).

Tato připomínka je zásadní

B. Konkrétní připomínky

- 1) V § 4 a další se vypouští odstavec “a) o právech všech členů skupiny s výjimkou těch, kteří se z řízení odhlásili (dále jen odhlašovací hromadné řízení”) nebo,”**

Návrh má plošně do soukromoprávních vztahů zavést možnost hromadných žalob a to i v revoluční podobě “odhlašovacího hromadného řízení” (tzv. opt-out). Nesystémový a cizorodý prvek vhodnější spíše pro anglosaské prostředí může narušit stabilitu a fungování českého právního řádu. Návrh zákona, který zcela ignoruje navrhovanou evropskou úpravu (viz výše), by na místo posílení práv spotřebitelů přinesl nástroj šikanózních žalob zahlcující již tak zatížené soudy a posloužily by k nátlaku až likvidaci konkurenčních subjektů a k ohrožení podnikatelského prostředí.

Varianta odhlašovacího hromadného řízení není dostatečně vysvětlena a nedostatečně bere na zřetel nespornou reálnou možnost zneužití institutu v rámci konkurenčního boje. Na základě zkušeností ze Spojených států se odhlašovací hromadné žaloby stanou pro několik vybraných subjektů (žalujících) lákavou možností k vysokým výdělkům na úkor postavení spotřebitelů.

V obecné rovině požadujeme zvážit, zda cíle navrhované právní úpravy nelze dosáhnout např. posílením institutu společného řízení (§ 112 občanského soudního řádu) a přizpůsobením dalších ustanovení občanského soudního řádu na místo přijímání dalšího nového zákona.

Nepřípustná se jeví situace, kdy by se velké množství lidí nemuselo dozvědět o tom, že jsou součástí soudního sporu. Samotný “poškozený” spotřebitel by se měl na základě své svobodné vůle rozhodnout, zda-li se připojí k hromadnému řízení a bude uplatňovat svůj nárok na domnělou způsobenou škodu. Nevědomé rozhodnutí a automatické zahrnutí do soudního sporu je značně problematickým prvkem a soukromoprávní nárok by se měl vztahovat ke konkrétnímu případu a spotřebiteli, aby bylo zřejmé, kdo a v jaké výši nárok vymáhá.

- 2) § 31 ods. 2) „Má se za to, že práva není účelné vymáhat jednotlivě, jestliže hodnota práva jednoho člena skupiny nepřesahuje 10 000 Kč. U opětuujících se plnění se posuzuje hodnota jedné splátky.”**

V souvislosti s problematickým zavedením i varianty odhlašovacího hromadného řízení se jeví jako problematické i znění §31. Výraz “Má se za to” již ze své podstaty nedostatečně vysvětluje argument pro vymezení účelnosti či neúčelnosti vymáhání práv. V této souvislosti je sporné tvrdit, že spotřebitel, který se bude chtít na základě svého svobodného rozhodnutí domáhat svých práv individuálně i při částkách překračující 10 000 Kč, vymáhá svá práva neúčelně.

Tato připomínka je zásadní

3) V dílu 3, § 99 se “20 až 30” nahrazuje “10 až 20”

Navrhované znění přisuzuje žalobci odměnu ve výši 20 až 30 % z přisouzeného plnění, přičemž podíl členů skupiny na přisouzeném plnění se v odpovídající hodnotě sníží. Odměna až 30 % žalobci může být motivačním prvkem pro nejednoznačné spory s cílem uspět alespoň v některých hromadných žalobách na úkor uspokojení práv poškozených spotřebitelů či souvisejících soudních výloh. Navrhujeme snížit motivační prvek, aby se institut hromadných žalob nestal neúměrně atraktivní pro profesionální žalobce.

Tato připomínka je zásadní.

4) V §143 se ruší odst. 3) “Návrh podle odstavce 1 (dále jen „návrh na zpřístupnění“) je možné podat i před zahájením hromadného řízení.”

Nesouhlasíme se současným zněním, kdy by na základě návrhu předsedy senátu mohl být podán návrh na zpřístupnění dalších důkazních prostředků i před zahájením hromadného řízení. Soud by měl na základě mnoha již dostupných důkazů a kritérií vyhodnotit relevantnost žaloby, aniž by před začátkem hromadného řízení zatěžovat dotčené podnikatelské subjekty s žádostí o zpřístupnění citlivých údajů. Proces vyžadování informací by byl v některých podnikatelských odvětví extrémně náročný přinášející znatelnou administrativní a časovou zátěž, což u malých a středně velkých podniků může znamenat významnou překážku pro jejich každodenního fungování, zejména pak v situaci, kdy není jasné, zdali bude vůbec zahájeno hromadné řízení. Navíc poskytnuté informace mohou obsahovat citlivé a klíčové údaje o zákaznících, reálných cenách konkrétních služeb, produktů a firemního know-how navázaných na firemních technologické postupu. Tento nástroj by se tak stal motivací nekalých praktik v konkurenčním boji prostřednictvím “návrhů na zpřístupnění” pomocí spřátelených subjektů domněle zastupující spotřebitele.

Tato připomínka je zásadní.

5) V §15 odst.1 se “jednoho člena skupiny” nahrazuje “20 členů skupiny či 10 % z počtu všech členů skupiny”.

Podání hromadné žaloby, který ze své podstaty zahrnuje větší skupinu žalujících, by nemělo podléhat souhlasu pouze jednoho člena skupiny navzdory. Tento neadekvátní nepoměr mezi pravomocí správce skupiny podat žalobu a odvoláním správce skupiny navrhujeme sjednotit se zněním §17 týkající se

odvolání správce skupiny, kdy za splnění vytyčených podmínek (§17, odst. 1) může soud odvolat správce skupiny, jestliže to navrhne alespoň 20 členů skupiny či 10 % z počtu všech členů skupiny.

Tato připomínka je zásadní.

Kontaktní osobou pro vypořádání připomínek je JUDr. Věroslav Sobotka 734 302 000
sobotka@amsp.cz, amsp@amsp.cz